

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Затверджено на засіданні вченої ради ІФНТУНГ

12 грудня 2019 року, протокол № 11/605,

введено в дію наказом ректора ІФНТУНГ [від 13 грудня 2019 року № 327](#)

{Із змінами, внесеними згідно із наказом ректора [від 24 лютого 2020 року № 43](#)}

{Зміни в новій редакції затвердженій на засіданні вченої ради ІФНТУНГ 03 грудня 2020 року, протокол № 09/615, введено в дію наказом ректора [від 08 грудня 2020 року №318](#)}

{Зі змінами, внесеними згідно з наказом ректора [від 05 квітня 2022 року № 73](#)}

{Зі змінами, внесеними згідно з наказом ректора [від 03 червня 2024 року № 175](#)}

1. Загальні положення

1.1 Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу(далі - Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково технічну експертизу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів та Статуту ІФНТУНГ (далі - Університет), а також на виконання Наказу № 1-437 від 18.12.2017 р. «Про забезпечення функціонування системи запобігання плагіату в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу»

1.2 Метою Положення є:

- створення системи дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти;
- забезпечення ефективного запобігання та виявлення плагіату в наукових працях та роботах наукових та науково-педагогічних працівників університету, здобувачів вищої освіти, аспірантів, докторантів;
- розвиток навичок доброчесності та коректної роботи із джерелами інформації;

- дотримання умов наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб;
- активізація самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості наукової діяльності Університету та якості вищої освіти в цілому.

2. Терміни та визначення

У даному Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

- **автор** – фізична особа, творчою працею якої створено твір;
- **академічний твір** - це твір, що містить результати наукових досліджень, науково-методичної, мистецької, навчальної або іншої творчої діяльності, який використовують для підтвердження результатів навчання та/або присвоєння освітніх кваліфікацій, наукових ступенів та/або вчених звань, а також в інших випадках, визначених законодавством та закладом освіти або науковою установою;
- **база даних** – сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;
- **звіт подібності** – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського з базами академічних текстів Університету, відкритими інтернет-джерелами;
- **кваліфікаційна робота** – форма представлення результатів дослідження, призначена для того, щоб студент, аспірант, докторант надавши свою працю на розгляд експертів, одержав документ, що засвідчує рівень компетентності, яка прирівнюється до бакалаврської або магістерської роботи;
- **наукова робота** – дослідження, у результаті якого одержано науковий результат;
- **науковий результат** – нове знання, одержане у процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень і зафіксоване на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття тощо;
- **оригінальність твору** – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що створений безпосередньо автором, до загального обсягу матеріалу;
- **плагіат** – навмисне відтворення у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на

автора;

- **система виявлення збігів/ідентичності/схожості (Система)** – це програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами, що розміщені в мережі Інтернет, репозитаріях, базах даних та ін.;

- **твір** – інформація як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційних веб-сайтах Університету (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації, атестаційна робота тощо);

- **оприлюднення твору** – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо;

- **цитата** – порівняно короткий уривок з опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;

- **інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності** – це права на результати інтелектуальної, творчої діяльності людини або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений Цивільним кодексом України та іншими законами, в науковій, художній, виробничій та інших сферах, які є об'єктом цивільно-правових відносин у частині права кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, які зберігаються за його творцями і можуть використовуватися іншими особами лише за узгодженням з ними, крім випадків, визначених законодавством. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається цим Кодексом та іншим законом.

{розділ 2 викладено в новій редакції згідно з наказом ректора

від 05 квітня 2022 року № 73}

3. Дотримання академічної доброчесності

3.1 Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про інтелектуальну власність, авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, наукові джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.2 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

3.3 Всі учасники освітнього процесу подають Декларацію про дотримання академічної доброчесності (додаток В).

4. Порушення академічної доброчесності

4.1 Порушенням академічної доброчесності вважається:

Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Різновиди плагіату:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення – заміна символів в тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою укриття запозичення;

- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;

- представлення суміші власних та запозичених аргументів без належного цитування;

- внесення незначних правок у скопійований матеріал (перефразування речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;

- компіляція або створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів, фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (на електронних або паперових носіях, розміщені в мережі Інтернет) тощо.

Самоплагіат:

- дуплікація публікацій — публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з не суттєвими змінами) в кількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей,

монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт;

- дуплікація наукових результатів — публікація повністю чи частково одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових працях як нових результатів, які публікуються вперше;

- подання у звітах із виконання різних наукових проектів тих самих результатів як таких, що отримані як результат виконання відповідного проекту;

- повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін, без дозволу викладача;

- агрегування чи доповнення даних — суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію;

- повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

Фабрикація:

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо - та відеоматеріалів тощо;

- посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело;

- приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

Фальсифікація:

- необґрунтоване коригування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо);

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо - та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування;

- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман:

- включення до співавторів наукових публікацій осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці;

- не включення до співавторів наукових публікацій осіб, що брали кваліфіковану участь в їх підготовці;

- подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим

змістом як результату власної навчальної діяльності;

- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;
- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;
- несамотійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;
- надання відгуків та рецензій на наукові чи навчальні роботи без належного проведення їх експертизи
- передача або посередництво при передачі автором (авторами) академічного твору або його частини третій особі для подальшого використання цією особою як автором.

Отримання неправомірної вигоди (хабарництва) – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4.2 За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєної кваліфікаційної категорії;
- інші види відповідальності передбачені законодавством.

4.3 За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

{розділ 4 доповнено згідно з наказом ректора

[від 05 квітня 2022 року № 73](#)}

5. Заходи з попередження порушень академічної доброчесності в

освітньо-науковій діяльності університету і запобігання та виявлення плагіату

5.1 Науково-педагогічні працівники університету, співробітники, що здійснюють наукову діяльність, здобувачі вищої освіти всіх рівнів та форм навчання, аспіранти та докторанти, беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загально прийнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених в цьому положенні.

5.2 Всі наукові праці викладачів та здобувачів вищої освіти підлягають публікації у репозитарії університету.

5.3 При попередженні порушень принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в академічному середовищі університету здійснюються організаційно-методичні та наукові підрозділи університету проведенням комплексу профілактичних заходів, зокрема профілактика плагіату в сфері наукової діяльності університету, основні з яких здійснюється шляхом:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та співробітників університету про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішньо університетських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності, правил академічної етики;
- підписанні здобувачами вищої освіти та співробітниками університету Декларації про дотримання академічної доброчесності;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- формуванні завдань для навчальних та кваліфікаційних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;
- розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах;
- щорічному проведенні заходів з питань впровадження академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність закладу вищої освіти для здобувачів вищої освіти та співробітників університету;
- проведенні семінарів з представниками компаній-розробників програм перевірки робіт на наявність ознак академічного плагіату для здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників (окремо для кожної групи);
- створенні інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату;
- розробці спільно з представниками роботодавців інформаційних матеріалів щодо корпоративної культури на робочому місці та переваг чесного навчання;
- створенні та розміщенні в університеті матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності;
- розміщенні (публікації) в репозитарії університету кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (в обов'язковому порядку після їх захисту),

наукових та методичних робіт викладачів для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності та інших принципів академічної доброчесності;

- формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у письмових роботах;
- розміщення цього Положення та інших документів щодо запобігання та виявлення плагіату на офіційному сайті університету;
- запровадження в університеті тренінгів з основ наукового письма та дослідницької роботи, на яких буде акцентовано увагу на коректному використанні у письмових роботах інформації з інших джерел та уникнення плагіату, правилах опису джерел та оформлення цитувань.

5.4 Науковим керівникам в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням здобувачів вищої освіти та на всіх етапах виконання магістерських чи дисертаційних робіт, контролювати й попереджувати факти плагіату.

5.5 Завідувачам кафедр в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням науково-педагогічний персонал та співробітників, що займаються науковою діяльністю, інших працівників.

5.6 Виявлення плагіату у наукових текстах працівників університету, кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти вважається проявом академічної недоброчесності та є підставою для притягнення до відповідальності відповідно до чинного законодавства, без урахування терміну давності здійсненого порушення.

6. Тексти, які підлягають обов'язковій перевірці на плагіат оригінальність згідно цього Положення

6.1 Перевірці на плагіат підлягають:

- дисертаційні роботи на здобуття ступеня на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду спеціалізованою вченою радою;
- кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, наукові та методичні роботи викладачів;
- курсові проекти здобувачів освіти відповідно до рішення кафедри на етапі допуску до захисту;
- звіти та анотовані звіти про виконання науково-дослідних робіт, які проводилися відповідно до тематичного плану університету;
- монографії, наукові, навчальні, методичні, навчально-методичні та інші роботи викладачів, що рекомендуються до видання методичною радою та затверджені вченою радою Університету;
- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів університету або оргкомітетів університетських конференцій, семінарів тощо, на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації;
- інші наукові роботи, які надійшли до Університету для проведення перевірки.

6.2 Результати перевірки робіт розглядаються експертною комісією, з формуванням наступного висновку (Додаток Б):

- академічний текст вважається оригінальним та рекомендується до

друку (захисту);

- академічний текст має задовільний ступінь оригінальності, робота до друку (захисту) після внесення технічних правок;
- академічний текст має дуже низький ступінь оригінальності, робота до друку (захисту) не допускається і повертається автору на доопрацювання. Після внесених автором необхідних виправлень процедура перевірки академічного тексту на наявність плагіату проводиться повторно;
- академічний текст не є оригінальним, робота повертається автору без можливості її повторного подання на перевірку.

{розділ 6 змінено згідно з наказом ректора

від 05 квітня 2022 року № 73}

7. Внутрішня база академічних текстів для перевірки на плагіат

7.1 Внутрішня база академічних текстів Університету для перевірки на плагіат формується на основі електронного наукового архіву університету (далі - ЕНА), внутрішньої бази науково-технічної бібліотеки (далі -НТБ), наповнюється та адмініструється працівниками НТБ.

7.2 Академічні тексти робіт, які підлягають перевірці, розміщують у ЕНА та надають вільний доступ в мережі Інтернет.

7.3 Електронні версії дисертаційних робіт для здобуття ступеня «доктор філософії» або «доктор наук» передаються в НТБ та розміщуються в ЕНА працівниками бібліотеки після її захисту.

7.4 Електронні версії кваліфікаційних робіт для здобуття ступеня магістра або бакалавра розміщуються у внутрішній базі НТБ в терміни та згідно вимог «Положення про навчання магістрів в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу».

7.5 Монографії, що створені в Університеті, передаються в НТБ для розміщення в ЕНА відповідальними від кафедр протягом місяця після їх публікації.

7.6 Наукові статті, опубліковані в наукових виданнях та матеріалах конференцій Університету, передаються в НТБ для розміщення в ЕНА відповідальними від редколегій видань та організаційних комітетів конференцій впродовж місяця після публікації.

8. Відповідальні особи та загальні умови перевірки академічних текстів на плагіат оригінальність

8.1 За перевірку на плагіат академічних текстів, в залежності від категорії, зазначеній у розділі 4, відповідають наступні вповноважені особи:

8.1.1 **Посадова особа кафебри**, що уповноважена на виконання даних обов'язків (призначається тільки з числа науково-педагогічних працівників):

- за перевірку на плагіат монографій, методичних праць працівників кафебри;
- за перевірку на плагіат та оригінальність звітів та анотованих звітів про виконання НДР;
- за перевірку на плагіат кваліфікаційних робіт, представлених на здобуття ступеня магістра або бакалавра.

8.1.2 Вчений секретар спеціалізованої вченої ради – за перевірку на плагіат дисертаційних робіт на здобуття ступеня.

8.1.3 Посадова особа НТБ, що уповноважена на виконання даних обов'язків:

- за перевірку на плагіат монографій, методичних праць працівників університету для невипускових кафедр;
- за перевірку на плагіат та оригінальність звітів та анотованих звітів про виконання НДР для невипускових кафедр;
- за навчання інших користувачів Системи.

8.1.4 Відповідальний секретар наукового періодичного видання, оргкомітету конференції, семінару – за перевірку на плагіат рукописів наукових статей, матеріалів, поданих до публікації у наукових виданнях та збірниках матеріалів (тез доповідей) конференцій, семінарів.

8.2 В окремих випадках за ініціативою ректорату може створюватись тимчасова Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті, яка може додатково розглядати питання (здійснювати додаткову верифікацію) щодо наявності академічного плагіату в кваліфікаційних роботах для здобуття ступеня магістра або бакалавра здобувачів, наукових і навчальних працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету, дисертаціях та авторефератах за власної ініціативи.

8.3 Академічні тексти, що подаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або *.doc, *.docx. Загальна схема перевірки текстів на плагіат з використанням відповідної Системи повинна складатися з наступних етапів:

- академічний текст передається уповноваженій особі для перевірки на плагіат;
- уповноважена особа завантажує електронний варіант академічного тексту у Систему;
- система перевіряє текст за базами внутрішньої бібліотеки Системи, відкритими інтернет-джерелами та генерує звіт подібності; – у випадку, якщо академічний текст містить елементи типового розрахунку, то вони повинні бути вилучені відповідальною особою з підсумкової оцінки оригінальності тексту;
- звіт подібності передається для аналізу та прийняття експертного рішення (Додаток Б).

{розділ 8 змінено згідно з наказом ректора

[від 05 квітня 2022 року № 73](#)}

9. Процедура проведення перевірки на плагіат та оригінальність дисертаційних робіт

9.1 Перевірку дисертації на плагіат організовують голови спеціалізованих вчених рад, на розгляд яких подається відповідна наукова кваліфікаційна робота за зверненням автора (додаток А).

9.2 Перевірку дисертації на плагіат здійснює вповноважена особа (п. 8.1.2) протягом трьох робочих днів з моменту представлення роботи на етапі формування експертного висновку по дисертації, після завантаження роботи до

Системи.

9.3 За результатами проведеної перевірки дисертації вповноважена особа генерує звіт подібності. Роздрукована частина звіту подібності, яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості, завірена підписом відповідальної особи за перевірку робіт на плагіат, додається до кваліфікаційної роботи.

9.4 На підставі звіту подібності експертна комісія готує висновок (додаток Б).

9.5 У разі, коли експертна комісія по даній дисертації дійде висновку про те, що вона є оригінальною, тоді здійснюється її подальший розгляд у встановленому порядку.

9.6 За умов, коли експертна комісія дійде висновку про наявність у дисертації плагіату чи про те, що вона не є оригінальною, складається відповідне рішення, яке підписується науковим керівником (консультантом), відповідальним секретарем і головою спеціалізованої вченої ради, а також уповноваженими по даній роботі експертами.

9.7 Перевірку дисертації на плагіат при її опонуванні НПП з числа працівників кафедри забезпечує вповноважена особа (п. 8.1.1), яка формує відповідний висновок і передає його офіційному опоненту даної роботи для проведення ним подальших дій щодо оформлення відповідного відгуку у встановленому порядку.

9.8 Скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку із встановленням фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації здійснювати згідно порядку, викладеному у розділі 15 цього положення ([затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44](#))

{розділ 9 доповнено згідно з наказом ректора

[від 03 червня 2024 року № 175](#)}

10. Процедура проведення перевірки на плагіат та оригінальність звітів та анотованих звітів про виконання НДР

10.1 Перевірку звітів та анотованих звітів про виконання НДР на плагіат організовує директор науково-дослідного інституту за відповідним зверненням завідувача кафедри або керівника НДР (додаток А).

10.2 Перевірку основних та анотованих звітів про виконання НДР на плагіат протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи здійснює вповноважена особа на кафедрі (п. 8.1.1), на якій вона виконувалася або вповноважена особа в НТБ (п. 8.1.3) за відсутності такої особи. Така перевірка здійснюється перед поданням належно оформленого звіту (в тому числі анотованого звіту) до НДІ для його оприлюднення в єдиній інформаційній системі «Наука в університетах» МОН України та Українському інституті науково-технічної і економічної інформації.

10.3 За результатами проведеної перевірки уповноважена особа генерує звіт подібності.

10.4 Звіт подібності передається для аналізу та прийняття експертного

рішення (Додаток Б).

10.5 У разі, коли експертна комісія дійде висновку про те, що звіт є оригінальним, здійснюється його подальше затвердження у встановленому порядку для подання до НДІ, в єдину інформаційну систему «Наука в університетах» МОН України та Український інститут науково-технічної і економічної інформації.

10.6 За умов, коли експертна комісія дійде висновку про наявність у звіті плагіату чи про те, що він не є оригінальним формується висновок згідно п.6.3.

{розділ 10 викладено в новій редакції згідно з наказом ректора

[від 05 квітня 2022 року № 73](#)}

11. Процедура проведення перевірки на плагіат та оригінальність монографій

11.1 Перевірку монографій на плагіат та їх оригінальність організовують завідувачі кафедр, на яких виконується така робота за відповідним зверненням заявника (додаток А).

11.2 Перевірку монографій на плагіат та їх оригінальність протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи здійснює вповноважена особа згідно з п.8.1.1 або п.8.1.3.

11.3 За результатами проведеної перевірки вповноважена особа генерує звіт подібності.

11.4 Звіт подібності передається для аналізу та прийняття експертного рішення (Додаток Б). Склад експертної комісії призначається завідувачем кафедри, що готує висновок.

11.5 У разі, якщо комісія дійде висновку про відсутність у монографії плагіату та про те, що вона є оригінальною, тоді здійснюється її подальший розгляд у встановленому в університеті порядку.

11.6 У разі, якщо комісія дійде висновку про наявність у монографії плагіату та про те, що вона є не оригінальною, тоді припиняється її подальший розгляд у встановленому в університеті порядку та формується висновок згідно п.6.3.

{розділ 11 викладено в новій редакції згідно з наказом ректора

[від 05 квітня 2022 року № 73](#)}

12. Процедура проведення перевірки на плагіат та оригінальність наукових статей, рукописів, поданих до публікації у наукових виданнях та збірниках матеріалів (тез доповідей) конференцій, семінарів

12.1 Перевірку на плагіат відповідних наукових робіт організовують голови редакційних колегій наукових видань, до якого надійшли рукописи наукових праць за відповідним зверненням заявника(додаток А).

12.2 Дану перевірку протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи проводять уповноважена особа відповідно до п.8.1.4.

12.3 За результатами проведеної перевірки уповноважена особа генерує звіт подібності.

12.4 Звіт подібності передається редакційній колегії для аналізу та прийняття

експертного рішення (Додаток Б).

12.5 У разі, якщо редакційна колегія дійде висновку про відсутність у поданій науковій праці плагіату та про відповідний ступінь її оригінальності, тоді здійснюється її подальший розгляд у встановленому порядку.

12.6 У разі, якщо редакційна колегія дійде висновку про наявність у монографії плагіату та про те, що вона є не оригінальною, тоді припиняється її подальший розгляд у встановленому порядку.

{розділ 12 викладено в новій редакції згідно з наказом ректора

від 05 квітня 2022 року № 73}

13. Процедура проведення перевірки на плагіат та оригінальність кваліфікаційних робіт студентів і слухачів ЗВО

13.1 Текст остаточного варіанту кваліфікаційної роботи, разом із заявою (додаток А), здобувачем вищої освіти подається на кафедру вповноваженій особі (п.8.1.1) не пізніше ніж за 8 робочих днів до дати захисту.

13.2 Перевірку роботи на плагіат та її оригінальність протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи здійснює вповноважена особа згідно п.8.1.1.

13.3 За результатами проведеної перевірки вповноважена особа генерує звіт подібності. Роздрукована частина звіту подібності (перша сторінка), яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості, завірена підписом відповідальної особи за перевірку кваліфікаційної роботи на плагіат, додається до атестаційної роботи. Здобувач вищої освіти може отримати повну копію звіту подібності на кафедрі за письмовим запитом.

13.4 Звіт подібності передається керівнику роботи для аналізу та прийняття експертного рішення (Додаток Б). У випадку, якщо відсоток збігів перевищує 20%, для прийняття експертного рішення додатково залучається гарант ОП та завідувач випускової кафедри. Експертний висновок додається до відгуку керівника роботи.

13.5 Якщо робота допускається до захисту, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

13.6 Якщо робота не допускається до захисту, що підтверджено у висновку експертної комісії, до здобувача вищої освіти застосовуються заходи академічної відповідальності аж до перенесення дати захисту на наступний рік або відмови у захисті кваліфікаційної роботи та зміни теми кваліфікаційної роботи про що вказується у висновку про допуск роботи до захисту.

13.7 Студент, який не погоджується із фактом встановлення плагіату, має право впродовж двох робочих днів звернутися з відповідною заявою до директора відповідного інституту, з метою проведення додаткової експертної перевірки. Заява має містити коротке письмове пояснення суті справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання. До тексту заяви долучаються електронна і паперова копія роботи. Без зазначених документів експертизи не проводять.

13.8 Протягом двох робочих днів після отримання заяви директор інституту формує апеляційну комісію для перевірки матеріалів щодо встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності (до складу апеляційну комісію включають студентів (50% складу групи) –

представників студентської ради з академічної доброчесності та інших органів студентського самоврядування). Термін перевірки становить не більше 3-х робочих днів з моменту одержання доручення.

13.9 За результатами засідання апеляційна комісія формує остаточний висновок, який підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник (за наявності). Апеляція може бути подана тільки один раз.

{розділ 13 викладено в новій редакції згідно з наказом ректора

від 05 квітня 2022 року № 73}

14. Процедура проведення перевірки на плагіат та оригінальність курсових робіт та проектів студентів і слухачів ЗВО

14.1 Необхідність проходження перевірки на плагіат та оригінальність курсових робіт та проектів визначається гарантом ОП спільно з викладачем даної дисципліни, про що необхідно зазначити в робочій програмі дисципліни.

14.2 Текст остаточного варіанту курсової роботи (проекту), разом із заявою (додаток А), здобувачем вищої освіти подається на кафедру вповноваженій особі (п.8.1.1) не пізніше ніж за 8 робочих днів до дати захисту.

14.3 Перевірку роботи на плагіат та її оригінальність протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи здійснює вповноважена особа (згідно з п.8.1.1), яка в подальшому генерує відповідний звіт подібності та передає його керівнику роботи (проекту).

14.4 Керівник роботи (проекту) на основі звіту подібності допускає або не допускає відповідну роботу до захисту (в цьому випадку формується висновок згідно додатку Б).

14.5 Якщо робота допускається до захисту, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

14.6 Якщо робота не допускається до захисту, що підтверджено у висновку, до здобувача вищої освіти застосовуються заходи академічної відповідальності, такі як перенесення дати захисту на після сесійний період чи зміна теми курсової роботи (проекту) про що вказується у висновку.

14.7 Студент, який не погоджується із фактом встановлення плагіату, має право впродовж двох робочих днів звернутися з відповідною заявою до завідувача відповідної кафедри, з метою проведення додаткової експертної перевірки. Заява має містити коротке письмове пояснення суті справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання. До тексту заяви долучаються електронна і паперова копія роботи. Без зазначених документів експертизи не проводять.

14.8 Протягом двох робочих днів після отримання заяви завідувач кафедри формує апеляційну комісію для перевірки матеріалів щодо встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності. Термін перевірки становить не більше 3-х робочих днів з моменту одержання доручення.

14.9 За результатами засідання апеляційна комісія формує остаточний висновок, який підписує голова апеляційної комісії, її члени. Апеляція може бути подана тільки один раз .

15 Порядок скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку із встановленням фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації

15.1 Заклад, в якому утворена разова рада, або його правонаступник має право скасувати рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації незалежно від строку, що минув після присудження разовою радою ступеня доктора філософії.

Заклад протягом трьох місяців з моменту виявлення ним у захищеній дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або з дня надходження до закладу повідомлення про зазначені факти розглядає питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії.

Повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації може бути подане до закладу будь-якою особою, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності. У повідомленні зазначаються прізвище та власне ім'я (для фізичних осіб) або повне найменування (для юридичних осіб) та адреса особи, обґрунтування та посилання на докази, що підтверджують наведені у ньому обставини.

Повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації надсилається:

в електронній формі з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, - на офіційну адресу електронної пошти закладу;

в паперовій формі за підписом особи, що його подає (керівника юридичної особи), - на адресу закладу.

Датою подання повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації є дата його надходження до закладу.

15.2 Порядок встановлення фактів порушення академічної доброчесності та скасування рішення разової ради визначається вченою радою закладу з урахуванням вимог Закону України "Про освіту", спеціальних законів та цього Порядку.

Питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації виноситься на засідання вченої ради закладу. Про дату, час і місце проведення засідання вченої ради інформуються особа, яка подала повідомлення, особа, рішення про присудження якій ступеня доктора філософії оскаржується, та у разі потреби члени відповідної разової ради за п'ять робочих днів до дати засідання. Вчена рада на своєму засіданні приймає рішення про

скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії або про залишення рішення разової ради в силі.

15.3. Національне агентство розглядає питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у разі:

1) надходження до Національного агентства скарги особи на рішення закладу про залишення без розгляду її повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або про залишення рішення разової ради в силі (далі - скарга);

2) надходження до Національного агентства повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у разі ліквідації закладу, разова рада якого прийняла відповідне рішення;

3) передачі Апеляційним комітетом на розгляд Комітету з етики повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації, під час розгляду якого виявлені порушення академічної доброчесності, зокрема наявність в дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

15.4 Скарга/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації можуть бути подані до Національного агентства будь-якою особою, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності. У скарзі/повідомленні зазначаються прізвище та власне ім'я (для фізичних осіб) або повне найменування (для юридичних осіб) та адреса особи, обґрунтування та посилання на докази, що підтверджують наведені у них обставини.

Скарга/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації надсилаються:

в електронній формі з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, - на офіційну адресу електронної пошти Національного агентства;

в паперовій формі за підписом особи, що його подає (керівника юридичної особи), - на адресу Національного агентства.

Датою подання скарги/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації є дата надходження скарги/повідомлення до Національного агентства.

У разі невідповідності скарги/повідомлення зазначеним у цьому пункті вимогам Національне агентство повертає скаргу/повідомлення особі без розгляду.

Комітет з етики протягом трьох робочих днів з дня отримання від Апеляційного комітету повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації, під час розгляду якого виявлені порушення академічної доброчесності, зокрема наявність в дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації,

фальсифікації, надсилає копію матеріалів щодо виявлених порушень до закладу, разова рада якого прийняла відповідне рішення.

15.5 Скарга/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації розглядаються Комітетом з етики у порядку, встановленому Національним агентством.

Національне агентство протягом п'яти робочих днів з дати прийняття Комітетом з етики скарги/повідомлення до розгляду оприлюднює її в інформаційній системі, а також надсилає копію скарги до закладу, разова рада якого прийняла відповідне рішення.

Результати розгляду скарги/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, а також матеріалів щодо виявлених Апеляційним комітетом порушень академічної доброчесності виносяться на засідання Комітету з етики. Про дату, час і місце проведення засідання інформуються особа, яка подала скаргу/повідомлення, та заклад за п'ять робочих днів до дати засідання. Участь зазначеної особи і представника закладу у засіданні Комітету з етики не є обов'язковою.

Комітет з етики на своєму засіданні встановлює наявність або відсутність у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, про що готує подання та вносить його на розгляд Національного агентства.

15.6 Про дату, час і місце проведення засідання Національного агентства для розгляду подання Комітету з етики інформуються особа, яка подала скаргу/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, та заклад за п'ять робочих днів до дати засідання. Участь зазначеної особи і представника закладу у засіданні Національного агентства не є обов'язковою.

За результатами розгляду Національне агентство на своєму засіданні приймає рішення про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або про залишення рішення разової ради в силі.

Протягом п'яти робочих днів з дати засідання Національне агентство інформує про прийняте рішення особу, яка подала скаргу/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, заклад та особу, стосовно дисертації якої розглядалися скарга/повідомлення, а також вносить відповідну інформацію до інформаційної системи.

15.7 У разі скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії після видачі здобувачеві диплома доктора філософії такий диплом вважається недійсним з дня прийняття відповідного рішення.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення закладом/Національним агентством щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії інформація про недійсність диплома

доктора філософії вноситься ними до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

15.8 У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з порушенням встановленої цим Порядком процедури захисту дисертації здобувач має право на подання дисертації за тією ж темою до захисту повторно.

У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації дисертація повторно до захисту не подається.

16. Прикінцеві положення

16.1 Положення набуває чинності з моменту реєстрації наказу про введення даного Положення в дію.

16.2 Всі зміни та доповнення до Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради та вводяться в дію наказом ректора Університету.

16.3 Відповідальність та контроль за виконанням Положення несуть посадові особи Університету відповідно до їх штатних обов'язків.

**В.о. начальника відділу
забезпечення якості освіти**

Олександр ІВАНОВ

Провідний юрисконсульт

Олег КВАСНИЦЯ

Додаток А

**Керівнику структурного
підрозділу_____**

(ПБ)

(ПБ)

ЗАЯВА

З Положенням про академічну доброчесність працівників та здобувачів Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу від «___» _____ 2020 року ознайомлений (а).

Про використання Системи виявлення збігів/ідентичності/схожості в авторських творах оповіщений (а).

Надаю свою згоду на обробку, збереження та оприлюднення Університетом моєї роботи_____ в ЕНА ІФНТУНГ.

Надаю Університету право на передачу моєї роботи _____ для обробки та збереження в Системі виявлення її оригінальності та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення оригінальності роботи _____ та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота _____ виконана мною самостійно та надається для перевірки Університетом на плагіат. Електронна версія моєї роботи _____ збігається (ідентична) з друкованою.

(Дата)

(Підпис)

**Експертний висновок
про ступінь оригінальності авторського твору**

Назва авторського твору: _____

Вид авторського твору: _____

(монографія, звіт НДР, дисертаційна робота, наукова стаття, тези, магістерська/бакалаврська робота)

Автор(и) авторського твору:

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Обсяг авторського твору: _____ арк.

Програмно-технічні засоби перевірки, які використано при перевірці авторського твору на оригінальність: _____

Загальний висновок: (вказується оцінка оригінальності відповідно до п.6.3 цього Положення)

- академічний текст вважається оригінальним та рекомендується до друку (захисту);
- академічний текст має задовільний ступінь оригінальності, робота до друку (захисту) після внесення технічних правок;
- академічний текст має дуже низький ступінь оригінальності, робота до друку (захисту) не допускається і повертається автору на доопрацювання. Після внесених автором необхідних виправлень процедура перевірки академічного тексту на наявність плагіату проводиться повторно;
- академічний текст не є оригінальним, робота повертається автору без можливості її повторного подання на перевірку.

(залишити необхідне твердження)

Голова експертної комісії:

Члени експертної комісії:

(підпис)

(підпис)

(підпис)

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності учасником освітнього процесу

Я, _____,
учасник (учасниця) освітнього процесу усвідомлюю, що академічна доброчесність – це дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти України та фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй діяльності буду дотримуватись зазначених в Положенні про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- дотримуватись норм чинного законодавства в сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та визначених законодавчою базою норм академічної доброчесності;
- надавати достовірну інформацію про свою діяльність;
- сприяти створенню дієвих механізмів упровадження принципів академічної доброчесності в освітньому, науковому, професійному середовищах закладів вищої освіти, популяризувати ці принципи серед здобувачів вищої освіти, співробітників закладів вищої освіти та інших осіб, з якими здійснюється комунікація та/або співпраця під час виконання службових обов'язків;
- перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку осіб, що реалізують державну політику у сфері якості освіти, здобувачів вищої освіти, співробітників закладів вищої освіти та інших осіб, з якими здійснюється комунікація та/або співпраця під час виконання моїх посадових обов'язків;
- негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим особам та/або уповноваженим органам;
- об'єктивно та неупереджено виконувати свої посадові обов'язки, повідомляти відповідних посадових осіб та/або уповноважені органи про потенційний конфлікт інтересів.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства повинен буду нести академічну та/або інші види відповідальності і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

(Дата)

(Підпис)